สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
Office of the Education Council

กระทรวงศึกษาธิการ
Ministry of Education

มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา

วิเคราะห์สถิติ ตัวชี้วัดและการจัดอันดับทางการศึกษาเพื่อความสามารถในการแข่งขัน ปีที่ 1 ฉบับที่ 16 กันยายน 2557

สารบัญ **หน้า**

การจัดอันดับของ IMD	1
อันดับความสามารถในการแข่งขัน	2
แนวโน้มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย	4
ภาพรวม	4
ด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)	5
ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency)	5
ด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency)	6
ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)	6
ความสามารถในการแข่งขันภาพรวมแต่ละองค์ประกอบเปรียบเทียบกลุ่มเอเชียแปซิฟิก	7

ภาพรวมการจัดอันดับของ IMD ปี 2014 กระจกสะท้อนความสามารถในการแข่งขัน

The IMD World Competitiveness Center ได้ริเริ่มการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ มามากกว่า 20 ปี ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1989 โดยรวบรวมข้อมูลล่าสุดในแต่ละตัวชี้วัด และเผยแพร่ผลการจัดอันดับประจำปีของประเทศสมาชิกในรายงาน IMD World Competitiveness Yearbook

การจัดอันดับของ IMD

ปี 2014 IMD จัดอันดับประเทศต่างๆ ทั้งหมด 60 ประเทศ นำเสนอเกณฑ์ชี้วัด 338 เกณฑ์ (Criteria) ซึ่งวัดความสามารถในการแข่งขันในแง่มุมต่างๆ ที่แตกต่างกันและเป็นจุดเด่นของแต่ละประเทศ โดยนำข้อมูลมาจัดอันดับจาก 2 แหล่ง คือ ข้อมูลสถิติทุติยภูมิ (Secondary data หรือ Hard data) และข้อมูลจากการสำรวจ (Survey data) ซึ่งได้มาจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้บริหารในลักษณะเฉพาะแต่ละบุคคล (Executive Opinion Survey) ในส่วนข้อมูลสถิติจากแหล่งทุติยภูมิและข้อมูลภูมิหลัง (Background Information) ซึ่งมีจำนวนมากถึง 2 ใน 3 ส่วนนั้น เป็นสถิติและตัวชี้วัดที่ทันสมัยที่ IMD รวบรวมจากองค์กรระดับชาติ ระดับนานาชาติ หรือเว็บไซต์ต่างๆ เช่น World Bank, UNESCO, OECD, ILO, UNDP, IMF เป็นต้น รวมทั้งหน่วยงานเอกชน ส่วนข้อมูลระดับชาติอีก 1 ใน 3 ส่วนดำเนินการผ่านหน่วยงานเครือข่ายพันธมิตร (Network of Partner Institutes) ซึ่งในประเทศไทย ได้แก่ สมาคมการจัดการธุรกิจแห่งประเทศไทย หรือ ทีเอ็มเอ (TMA - Thailand Management Association, Bangkok) ในการจัดอันดับได้นำเสนอเปรียบเทียบองค์ประกอบ 4 ปัจจัยหลัก (Factors) ได้แก่ 1) ศักยภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) 2) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) 3) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) และ 4) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

อันดับความสามารถในการแข่งขัน

แผนภาพ 1 แสดงอันดับและคะแนนความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่างๆ ที่คัดสรรนำเสนอจากจำนวนทั้งหมด 60 ประเทศ ในปี 2014 ซึ่งเท่ากันกับปี 2013 ในแผนภาพแสดงถึงภาพรวมของประสิทธิภาพในการแข่งขัน โดย สถาบันระหว่างประเทศเพื่อพัฒนาการจัดการ (International Institution for Management Development : IMD) แห่งประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ได้ทำการสำรวจและจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน รวมทั้งจัดพิมพ์รายงาน IMD World Competitiveness Yearbook (WCY) จัดอันดับประเทศที่มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงที่สุดเรียงลำดับไปยังน้อยที่สุด ส่วนที่วงเล็บแสดงถึงอันดับความสามารถในการแข่งขันของปีที่ผ่านมาคือ ปี 2013 คะแนนดัชนีจะมีค่าระหว่าง 0-100 ดังจะนำเสนอในแผนภาพ 1 และตาราง 1

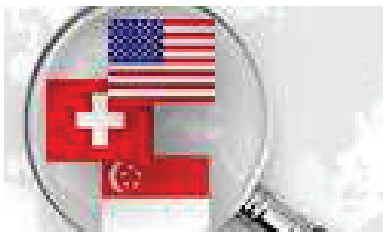

แผนภาพ 1 แสดงการจัดอันดับภาพรวมปี 2014 พบว่า สหรัฐอเมริกา และสวิสเซอร์แลนด์ ครองตำแหน่งเดิมคือ อันดับ 1 และ 2 ตามลำดับ อันดับ 3-5 ได้แก่ สิงคโปร์ ฮ่องกง และสวีเดน ส่วนประเทศไทยได้อันดับ 29 สำหรับประเทศอื่นๆ ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิกที่ได้อันดับดีกว่าไทยคือ มาเลเซีย (อันดับ 12) ไต้หวัน (อันดับ 13) ออสเตรเลีย (อันดับ 17) นิวซีแลนด์ (อันดับ 20) ญี่ปุ่น (อันดับ 21) จีน (อันดับ 23) และเกาหลี (อันดับ 26)

สหรัฐอเมริกาได้อันดับ 1 รองลงมา คือ สวิสเซอร์แลนด์ และสิงคโปร์ มาเลเซียได้อันดับ 12 ส่วนประเทศไทยได้อันดับ 29 จาก 60 ประเทศ

แผนภาพ 1 อันดับความสามารถในการแข่งขันในภาพรวม (The World Competitiveness Scoreboard) 2014

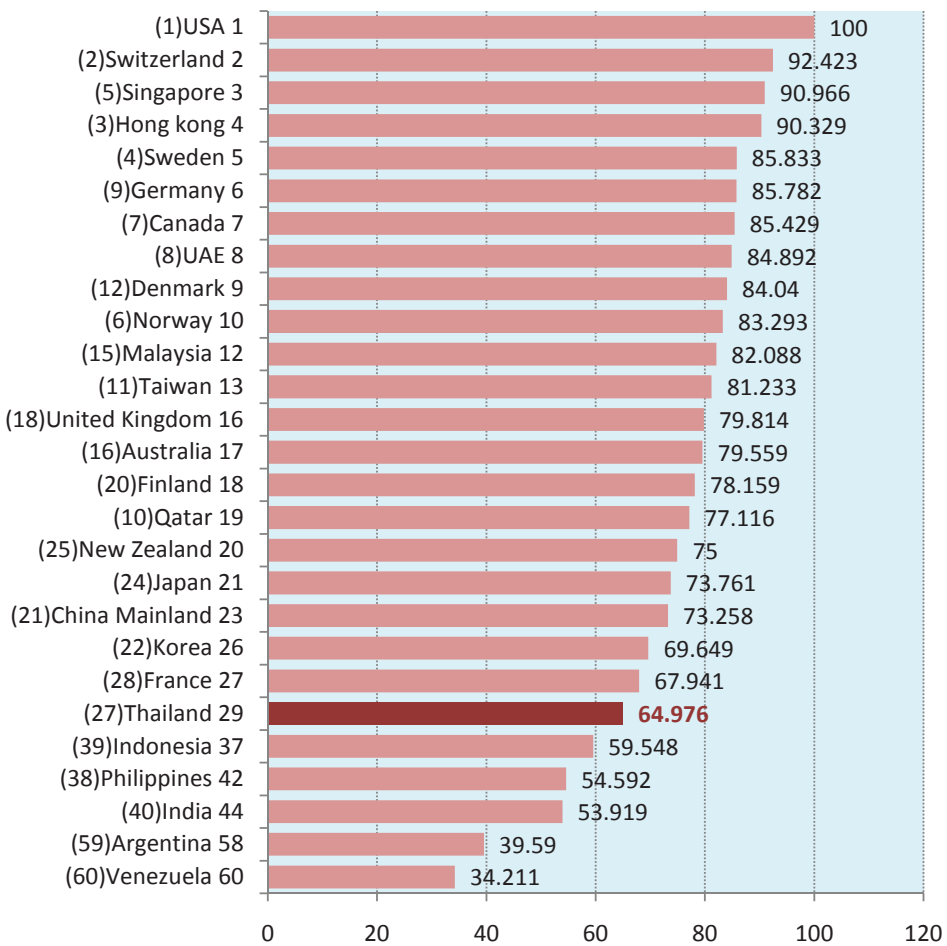

ที่มา : IMD 2014
ตัวเลขในวงเล็บเป็นอันดับ ปี 2013

ตาราง 1 แสดงอันดับความสามารถในการแข่งขันในภาพรวม และการเปลี่ยนแปลง เปรียบเทียบปี 2013 - 2014 พบว่า ทั่วโลกประเทศที่อันดับในภาพรวมดีขึ้นมากที่สุดคือ โรมาเนีย (8 อันดับ) แต่ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ดีขึ้นมากที่สุด คือนิวซีแลนด์ (5 อันดับ) รองลงมาดีขึ้นคือ ญี่ปุ่นและมาเลเซีย ดีขึ้น 3 อันดับ ในทางตรงกันข้าม ประเทศที่อันดับในภาพรวมตกลงมากที่สุดคือ กาต้าร์ และเม็กซิโก (9 อันดับเท่ากัน) แต่ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประเทศที่ตกลงมากที่สุดคือ เกาหลี ฟิลิปปินส์ และอินเดีย (4 อันดับ) ส่วนประเทศไทยตกลงเพียง 2 อันดับ

ทั่วโลกประเทศที่อันดับในภาพรวมดีขึ้นมากที่สุด 8 อันดับคือ โรมาเนีย แต่ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกดีขึ้นมากที่สุด 5 อันดับคือ นิวซีแลนด์ รองลงมาดีขึ้น 3 อันดับคือ ญี่ปุ่นและมาเลเซีย

ตาราง 1 แสดงอันดับความสามารถในการแข่งขันในภาพรวม และการเปลี่ยนแปลง
เปรียบเทียบปี 2013-2014

IMD WORLD COMPETITIVENESS YEARBOOK 2014 - OVERALL RANKING							
Country	Rank			Country	Rank		
	2014	2013	Change		2014	2013	Change
USA	1	1	—	Chile	31	30	↘
Switzerland	2	2	—	Kazakhstan	32	34	↗
Singapore	3	5	↗	Czech Republic	33	35	↗
Hong Kong	4	3	↘	Lithuania	34	31	↘
Sweden	5	4	↘	Latvia	35	41	↗
Germany	6	9	↗	Poland	36	33	↘
Canada	7	7	—	Indonesia	37	39	↗
UAE	8	8	—	Russia	38	42	↗
Denmark	9	12	↗	Spain	39	45	↗
Norway	10	6	↘	Turkey	40	37	↘
Luxembourg	11	13	↗	Mexico	41	32	↘
Malaysia	12	15	↗	Philippines	42	38	↘
Taiwan	13	11	↘	Portugal	43	46	↗
Netherlands	14	14	—	India	44	40	↘
Ireland	15	17	↗	Slovak Republic	45	47	↗
United Kingdom	16	18	↗	Italy	46	44	↘
Australia	17	16	↘	Romania	47	55	↗
Finland	18	20	↗	Hungary	48	50	↗
Qatar	19	10	↘	Ukraine	49	49	—
New Zealand	20	25	↗	Peru	50	43	↘
Japan	21	24	↗	Colombia	51	48	↘
Austria	22	23	↗	South Africa	52	53	↗
China Mainland	23	21	↘	Jordan	53	56	↗
Israel	24	19	↘	Brazil	54	51	↘
Iceland	25	29	↗	Slovenia	55	52	↘
Korea	26	22	↘	Bulgaria	56	57	↗
France	27	28	↗	Greece	57	54	↘
Belgium	28	26	↘	Argentina	58	59	↗
Thailand	29	27	↘	Croatia	59	58	↘
Estonia	30	36	↗	Venezuela	60	60	—

แนวโน้มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย

ภาพรวม

IMD ได้วิเคราะห์และจัดอันดับความสามารถของประเทศต่างๆ ในการสร้างและรักษาสภาวะแวดล้อมที่เหมาะสมในการส่งเสริมให้องค์กรต่างๆ สามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ภายใต้สมมติฐานว่าการพัฒนาประเทศต้องเริ่มต้นจากการพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในระดับองค์กร ไม่ว่าจะเป็นในภาคเอกชนหรือภาครัฐ อย่างไรก็ตาม องค์กรจำเป็นต้องดำเนินการภายใต้สภาวะแวดล้อมของประเทศซึ่งอาจเอื้ออำนวย หรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความสามารถในการแข่งขัน ทั้งในระดับประเทศและระดับนานาชาติ ในการจัดอันดับดังกล่าวได้แบ่งองค์ประกอบสภาวะแวดล้อมออกเป็น 4 ปัจจัยหลัก (Factors) ดังนี้

1) ศักยภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Performance) – การประเมินเชิงเศรษฐศาสตร์มหภาคของเศรษฐกิจภายในประเทศ ได้แก่ เศรษฐกิจภายในประเทศ การค้าระหว่างประเทศ การลงทุนระหว่างประเทศ การจ้างงาน และค่าครองชีพ

2)) ประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency) - ขีดความสามารถของนโยบายภาครัฐที่เอื้อต่อความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชน ได้แก่ การบริหารการเงิน การคลัง นโยบายการคลัง และการดำเนินงานของปัจจัยสถาบัน รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้องทางธุรกิจ และกรอบเกณฑ์ทางด้านสังคมต่างๆ

3) ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) - สภาวะแวดล้อมของประเทศที่เอื้ออำนวยให้องค์กรต่างๆ สามารถดำเนินงานได้อย่างสร้างสรรค์ มีผลกำไรและอย่างมีความรับผิดชอบ ได้แก่ ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ตลาดแรงงาน ตลาดการเงิน ระเบียบวิธีการบริหารจัดการ ทัศนคติและค่านิยม

4) โครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) - โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ เช่น โครงสร้างการขนส่ง โครงสร้างทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี โครงสร้างทางบุคลากรและสุขภาพ โครงสร้างทางสิ่งแวดล้อม และการศึกษา

แผนภาพที่ 2-5 ต่อไปนี้ จะนำเสนอภาพรวมแนวโน้มอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย จำแนกแต่ละปัจจัย (Factors) ช่วงปี 2009-2014

ในแผนภาพ 2 จะเห็นว่าแนวโน้มอันดับของไทยในภาพรวมไม่แตกต่างกันนัก กล่าวคือ อยู่ในช่วง 26-30 โดยในปี 2014 ประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 29 จากทั้งหมด 60 ประเทศ แม้จะตกลง 2 อันดับ เมื่อเทียบกับปี 2013 ซึ่งอยู่อันดับที่ 27 จากจำนวน 60 ประเทศเท่ากัน

แผนภาพ 2 แสดงแนวโน้มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในภาพรวม ปี 2009 - 2014

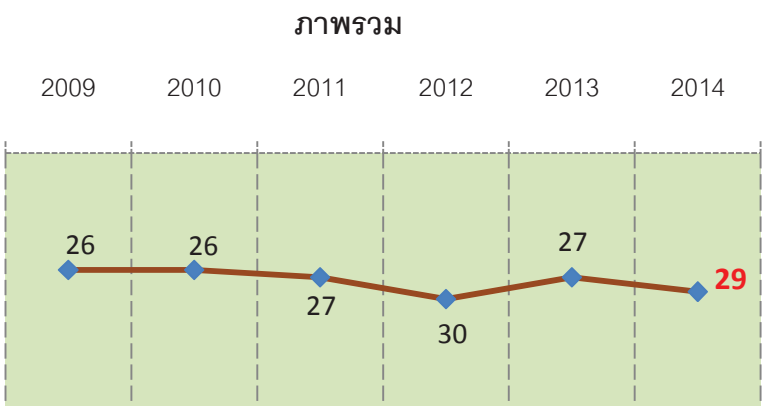

หากพิจารณาแนวโน้มองค์ประกอบทั้ง 4 ปัจจัย ในภาพรวม ได้แก่ 1) ด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ 2) ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ 3) ด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ และ 4) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน จะพบว่า ปี 2014 ทุกองค์ประกอบอันดับตกลงจากปี 2013 ทุกด้าน ดังที่จะนำเสนอต่อไปนี้

ด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ (Economic Performance)

แผนภาพ 3 แสดงแนวโน้มองค์ประกอบด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ จะเห็นว่าอันดับมีแนวโน้มขึ้นลงแตกต่างกันมากกว่า 3 อันดับทุกปี โดยมีอันดับดีขึ้นมากในปี 2010 อยู่ที่อันดับ 6 และปี 2013 อยู่ที่อันดับ 9 สำหรับปี 2014 อันดับกลับตกลงอีก 3 อันดับ อยู่ที่อันดับ 12

แผนภาพ 3 แนวโน้มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ ในภาพรวม ปี 2009 - 2014

ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency)

แผนภาพ 4 แสดงปัจจัยองค์ประกอบด้านประสิทธิภาพของภาครัฐของไทย พบว่า แนวโน้มในปี 2009 - 2012 อันดับตกลงอย่างต่อเนื่อง โดยปี 2009 อยู่ที่อันดับ 17 แล้วตกลงมาเรื่อยๆ มาอยู่อันดับที่ 26 ในปี 2012 หลังจากนั้นกลับดีขึ้นเป็นอันดับ 22 ในปี 2013 และตกลงอีกในปี 2014 อยู่ที่อันดับ 28 โดยตกลงมากถึง 6 อันดับ

แผนภาพ 4 แนวโน้มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ ในภาพรวม ปี 2009 - 2014

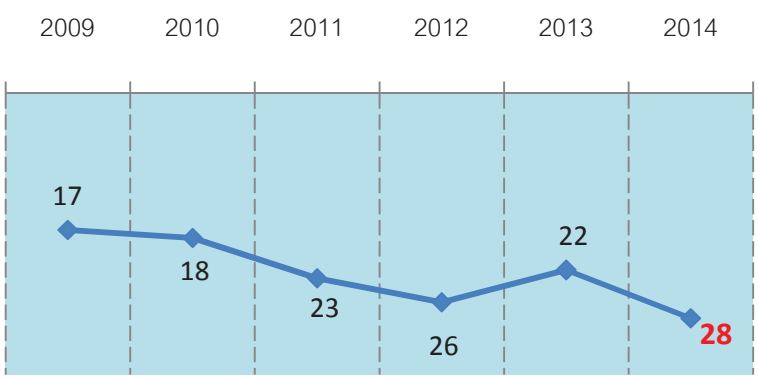

ด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency)

ปัจจัยองค์ประกอบด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ (Business Efficiency) ของไทยมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นในช่วงปี 2009 - 2013 โดยดีขึ้น 6 อันดับ จากอันดับ 25 ในปี 2009 มาเป็นอันดับ 19 ในปี 2011 แล้วกลับตกลงอยู่ที่อันดับ 23 ในปี 2012 ในปี 2013 อันดับดีขึ้นมากมาอยู่ที่อันดับ 18 ซึ่งดีขึ้นถึง 5 อันดับ ส่วนปี 2014 อันดับกลับตกลงอีกถึง 7 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 25 (แผนภาพ 5)

แผนภาพ 5 แนวโน้มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ ในภาพรวม ปี 2009 - 2014

ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

แผนภาพ 6 แสดงแนวโน้มองค์ประกอบด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ของไทยในช่วงปี 2009 - 2014 พบว่า แนวโน้มอันดับไม่สู้ดีนักเมื่อเปรียบเทียบกับองค์ประกอบในด้านปัจจัยอื่นๆ โดยอันดับตกลงอย่างต่อเนื่องจากอันดับ 42 ในปี 2009 มาเป็นอันดับ 49 ในปี 2012 แล้วปรับตัวดีขึ้น 1 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 48 จากจำนวนทั้งสิ้น 60 ประเทศในปี 2013 ส่วนปี 2014 มีอันดับเท่าเดิม

แผนภาพ 6 แนวโน้มความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านโครงสร้างพื้นฐาน ในภาพรวม ปี 2009 - 2014

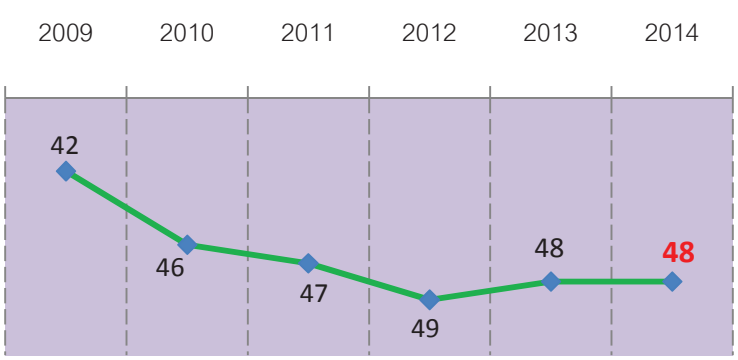

ความสามารถในการแข่งขันภาพรวมแต่ละองค์ประกอบเปรียบเทียบ กลุ่มเอเชียแปซิฟิก

จากการเปรียบเทียบขีดความสามารถในการแข่งขันทั้งหมด 60 ประเทศในภาพรวมทุกองค์ประกอบ ทั้ง 4 ปัจจัย ซึ่งประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 29 ในปี 2014 โดยตกลง 2 อันดับในภาพรวม และตกลงในทุกองค์ประกอบ ทั้ง 4 ปัจจัยหลัก หากเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก 13 ประเทศ จะเห็นว่า ประเทศไทยอยู่อันดับ 10 และอยู่อันดับที่ 3 ของกลุ่มอาเซียน 5 ประเทศ โดยเป็นรองสิงคโปร์ (อันดับ 3) และมาเลเซีย (อันดับ 12) แต่อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยก็ยังมีอันดับเหนือกว่าอินโดนีเซีย (อันดับ 37) และฟิลิปปินส์ (อันดับ 42) (ตาราง 2)

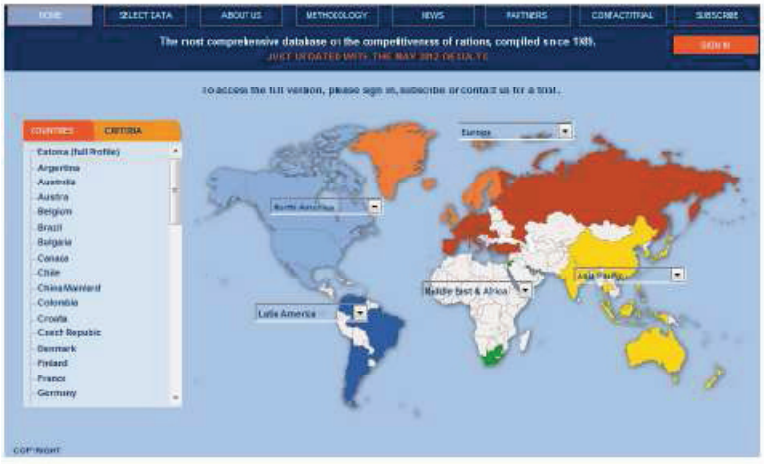

ในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก 13 ประเทศ สิงคโปร์ได้อันดับ 1 รองลงมาคือ ฮ่องกง และมาเลเซีย ประเทศไทยได้อันดับ 10 เหนือกว่าอินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ และอินเดีย

ตาราง 2 แสดงอันดับความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมแต่ละองค์ประกอบเปรียบเทียบประเทศในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก ปี 2014

ประเทศ	ภาพรวม	ศักยภาพทางเศรษฐกิจ	ประสิทธิภาพของภาครัฐ	ประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ	โครงสร้างพื้นฐาน
สิงคโปร์ ↑	3	6	4	7	10
ฮ่องกง ↓	4	7	2	3	21
มาเลเซีย ↑	12	9	15	5	25
ไต้หวัน ↓	13	14	12	17	17
ออสเตรเลีย ↓	17	24	9	16	18
นิวซีแลนด์ ↑	20	34	7	23	24
ญี่ปุ่น ↑	21	25	42	19	7
จีน ↓	23	5	34	28	26
เกาหลี ↓	26	20	26	39	19
ไทย ↓	29	12	28	25	48
อินโดนีเซีย ↑	37	39	25	22	54
ฟิลิปปินส์ ↓	42	37	40	27	59
อินเดีย ↓	44	21	47	34	57

หมายเหตุ : บรรทัดสีฟ้า กลุ่มอาเซียน 5 ประเทศ
ที่มา : http://www.imd.org/wcc/

โดยสรุป การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของ IMD 2014 ในภาพรวมของประเทศไทยในแต่ละองค์ประกอบทั้ง 4 ปัจจัยล้วนลดลง กล่าวคือ 1) ด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจ อันดับ 12 ตกลง 3 อันดับ 2) ด้านประสิทธิภาพของภาครัฐ อันดับ 28 ตกลง 6 อันดับ 3) ด้านประสิทธิภาพของภาคธุรกิจ อันดับ 25 ตกลง 7 อันดับ และ 4) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีอันดับเท่าเดิม คืออันดับ 48 ทั้งนี้ องค์ประกอบด้านศักยภาพทางเศรษฐกิจถือว่าเป็นจุดแข็งของประเทศ เนื่องจากอันดับดีที่สุดคือ เป็นอันดับ 5 จากกลุ่มประเทศในเอเชียแปซิฟิก 13 ประเทศ โดยเป็นรองเพียง 4 ประเทศเท่านั้น แต่ที่ยังน่าหนักใจและถือว่าเป็นจุดอ่อนคือ ปัจจัยหลักด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งมีการศึกษารวมอยู่ด้วย แม้อันดับจะเท่าเดิมคืออันดับที่ 48 แต่ก็ยังรั้งท้ายในกลุ่มเอเชียแปซิฟิก กล่าวคืออยู่ที่อันดับ 10 จาก 13 ประเทศ

แผนภาพ 7 แสดงอันดับความสามารถในการแข่งขันในภาพรวมของ**ประเทศไทย**โดย IMD 2014
เปรียบเทียบองค์ประกอบทั้ง 4 ปัจจัย ปี 2013 - 2014

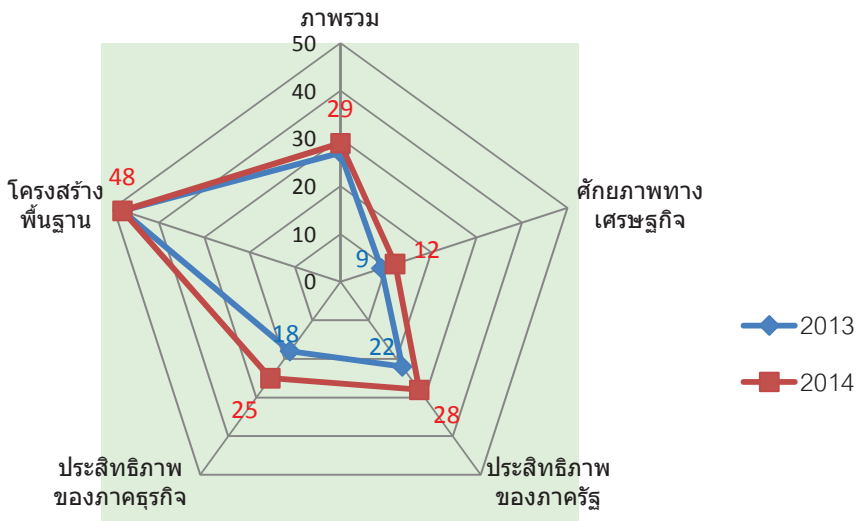

ดังนั้น ประเทศไทยต้องมุ่งผลักดันขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาและยกระดับการแข่งขันของประเทศ เพื่อสร้างความตระหนักถึงความจำเป็นที่จะต้องเร่งพัฒนาศักยภาพและความสามารถในการแข่งขัน ภายใต้สภาวะแวดล้อมของโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ให้เกิดการเชื่อมโยงความร่วมมือจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนทุกภาคส่วน ที่จะต้องให้ความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการผลักดัน ทั้งสร้างความเจริญเติบโตที่ยั่งยืนทางเศรษฐกิจบนพื้นฐานของสังคมที่มั่นคงต่อไป

ที่มา : http://www.imd.org/wcc/

มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา

สนใจรับเอกสารอิเล็กทรอนิกส์
สมัครสมาชิกได้ที่ www.onec.go.th

onec

มองสถิติและตัวชี้วัดทางการศึกษา เป็นเอกสารของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ รายปักษ์ จัดทำขึ้นในรูปเอกสารอิเล็กทรอนิกส์ รวบรวมข้อมูลสถิติ ตัวชี้วัด และการจัดอันดับทางการศึกษาระดับนานาชาติ โดยการสังเคราะห์และวิเคราะห์ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ผู้สนใจกรุณาติดต่อ...สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
99/20 ถนนสุโขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทร. 0 2668 7123 ต่อ 1319, 1321, 1323
โทรสาร. 0 2243 0084
website : www.onec.go.th